

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 58 • nr. 11 • december 2022 • € 1,75 • www.sp.nl

HUUB STAPEL
**'WOEDE OM ONRECHT
ZIT VERANKERD
IN MIJN SCHOENZOLEN'**

PETER KWINT
**'HET WANTROUWEN VAN
DE GRONINGERS IS GEEN
NATUURVERSCHIJNSEL'**

**SPANNING
KANSEN
VERSUS KLASSE**

TEKEN DE VOLKSPETITIE

NATIONALISEER ONZE ENERGIE

AL MEER DAN 70.000 STEUNEN DE VOLKSPETITIE

Het privatiseren van energiebedrijven was een fout en we moeten onze energie weer nationaliseren. Uit onderzoek blijkt dat 80% van Nederland dit met ons eens is, maar vrijwel niemand heeft er vertrouwen in dat het kabinet dit gaat doen. Teken ook de volkspetitie! Samen kunnen we ervoor zorgen dat de energierekening omlaaggaat en we weer zeggenschap hebben over onze eigen energie.

Ga naar sp.nl/volkspetitie

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Xander Topma (h), Lesley Arp
Anne-Marie Mineur, Peter Sas

Vormgeving

Maurits Gemmink, Nenad Mečava

Aan dit nummer werkten mee

Wiebe Kiestra, Ronald van Raak, Karen
Veldkamp, Peter Verschuren, Joshua
Versijde, Rob Nelisse

Foto omslag

Maurits Gemmink

De Tribune op Internet

sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
[E administratie@sp.nl](mailto:E_administratie@sp.nl)

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
[E tribune@sp.nl](mailto:E_tribune@sp.nl)

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen met
de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten NL86ZZZ403462460000. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Interview
Huub Stapel
'Hoe kan het dat Rutte daar nog steeds zit?'

6

Kille afsluiting energie voorkomen

Patrick Verbeet getroffen door falend systeem

12

De SPANNING

Deze editie van de Spanning gaat over wat er problematisch is aan het bijna heilige geloof in kansengelijkheid. Welke gevolgen heeft het voor onze maatschappij en in hoeverre is er eigenlijk sprake van gelijke kansen in Nederland?

Peter Kwint over enquêtecommissie

'Ik was erg onder de indruk van de verhalen van de Groningers zelf'

20

Ouderenzorg wordt ramp

Maarten Hijink vertelt hoe menselijke zorg wél kan

24

- 4 Actueel: Pensioenen overgeleverd aan de markt
- 10 SP Jongeren officieel verenigd
- 28 LinksVoor: Taar Zonnemaan danst op liefde en socialisme
- 29 De SP van toen tot nu: 1974 Een socialisme in beweging

17, 18, 19 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel 32 Uitgelicht

Asielpuinhoop zelf veroorzaakt

De regering maakt een puinhoop van de asielopvang. Afgelopen zomer was een dieptepunt: wekenlang zagen we vluchtelingen door een tekort aan plekken buiten op de grond slapen. Kinderen poetsten hun tanden met hun handen. Dat we zo diep zijn gezakt is geen toeval, het komt door jarenlang doelbewust afbraakbeleid.

Voor de opvang in Nederland is de regering nu bezig met de zogenaamde "spreidingswet". Maar de SP is kritisch. Het eerlijk verdelen van vluchtelingen over heel Nederland is goed, maar gemeenten die veel asielzoekers opnemen krijgen een financiële bonus van 2500 euro per persoon. Dat zal ertoe leiden dat rijke gemeenten weer minder vluchtelingen zullen opvangen en arme gemeenten, die dit geld goed kunnen gebruiken, meer. Oneerlijk dus. Vooral als je weet dat armere gemeenten eerder al drie keer zoveel vluchtelingen opvingen als rijkere gemeenten.

Maar niet deze vluchtelingen zijn de grootste groep migranten in Nederland. Arbeidsmigranten werden afgelopen jaren veelvuldig hierheen gehaald door werkgevers om hier te komen werken voor een laag loon voor henzelf en een hoge winst voor de baas. Op vakantieparken, industrieterreinen maar ook in wijken waar meer problemen samenkomen worden ze weggestopt. Ongereguleerde arbeidsmigratie leidt tot uitbuiting en onderdrukking.

Het is 'dweilen met de kraan open' stelt de Arbeidsinspectie zelfs. We moeten dus stoppen met deze economische migratie. Maar daar hoor je de zogenaamde 'migratiekritische' partijen op rechts niet over. Juist deze partijen zijn verantwoordelijk voor het overgrote deel van de migratie naar Nederland. Maar ze gebruiken mensen die vluchten voor oorlog en ellende als afleiding om het maar niet over hun eigen falende beleid te hoeven hebben.

Het kabinet moet niet alleen vluchtelingen eerlijk verdelen, maar ook arbeidsmigratie reguleren.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

SP-Kamerlid Bart van Kent:

‘MET DE NIEUWE WET GAAN WE NAAR

Het lijkt zo simpel: samen met andere werkende mensen betaal je pensioenpremie die wordt verzameld in een grote pot. Daardoor deel je risico's en kan je een goed rendement maken zodat je na je pensioen de zekerheid hebt van voldoende inkomen om van te leven. Toch is die zekerheid precies hetgeen dat wordt losgelaten in de nieuwe Wet Toekomst Pensioenen. SP-Kamerlid Bart van Kent komt op tegen het vergokken van pensioengeld en wil de wet van tafel halen.

› Welke risico's lopen mensen als de nieuwe pensioenwet wordt aangenomen?

‘De nieuwe wet gaat er simpel gezegd voor zorgen dat er meer individuele pensioenpotjes ontstaan. Daar is een peperdure overgang voor nodig naar een nieuw stelsel, omdat er mensen op achteruit gaan die daarvoor gecompenseerd moeten worden. Dat kost om te beginnen al € 70 miljard. Dat kan ervoor zorgen dat pensioenen verlaagd worden maar ook dat er meer premie betaald moet worden. Op dit moment is er nog helemaal niks duidelijk over wie de rekening krijgt voorgeschoteld.’

› Wat betekent het dat mensen individuele pensioenpotjes krijgen?

‘Alles wordt individueel gemaakt, waardoor de solidariteit uit het stelsel wordt gehaald. Daarbovenop gaan de pensioenen veel eerder en veel sneller meebewegen met de koers op de aandelenbeurs. Als dit nieuwe stelsel nu al was ingevoerd dan zouden de pensioenen dit jaar met maar liefst 3,5% gekort zijn. We gaan dus van een van de beste pensioensystemen ter wereld naar een casinopensioen.’

› Je hebt meermaals genoemd dat met de wet de pensioenen worden vermarkt, wat bedoel je daar precies mee?

‘Zoals gezegd worden de pensioenen veel meer gekoppeld aan de koersen van aandelen. Dat brengt veel risico met zich mee voor de mensen die dus nooit precies weten hoe hoog hun pensioen straks is. Commerciële verzekeraars springen natuurlijk graag in op die onzekerheid. Zij staan te trappelen om de pensioenmarkt te veroveren met verzekerde regelingen waardoor die bedrijven enorm veel geld opstrijken.’

› Zijn er met zoveel nadelen nog voorstanders van de wet?

‘Goed om te weten is dat de Kamerleden die destijds voor de pensioendeal waren, nu zijn vertrokken of geen woordvoerder meer zijn. Bij de coalitiepartijen en GroenLinks en PvdA is er weinig enthousiasme voor de wet te bespeuren. Ook in de samenleving zie je enorm veel weerstand. Dat hoorde ik van mensen terug bij de tientallen pensioenbijeenkomsten die we in het land hebben gehad maar ook bij deskundigen. Rechters spreken zich uit,

‘Commerciële verzekeraars staan te trappelen om de pensioenmarkt te veroveren’

EEN GOKPENSIOEN’

de ouderenbonden maar bijvoorbeeld ook het comité voor de rechten van de mens. We hebben al 65 uur gedebatteerd over de nieuwe wet en er blijven steeds weer nieuwe grote onvolkomenheden opduiken. Dat maakt dat ook de partijen die ooit voorstander van de pensioendeal waren nu twijfelen. Ons verzet, in de Kamer en in het land, heeft daar flink aan bijgedragen.’

› Als deze pensioenwet niet goed is, hoe moet het volgens de SP dan wel?

‘We hebben geen nieuw pensioensysteem nodig maar een aanpassing van het huidige systeem. Er zit nu 1500 miljard euro in de pensioenkas maar dat geld mag nu niet worden gebruikt om de pensioenen te laten meestijgen met de kosten. Die stijging is gemakkelijk te betalen maar het mag niet door de regels. Die moeten we dus aanpassen. Ook moet er een goede regeling komen voor mensen met zware beroepen zodat zij op tijd kunnen stoppen met werken. Denk aan verpleegkundigen, bouwvakkers of politiemensen die fysiek of mentaal zwaar werk doen. Een stijging van de AOW- en pensioenleeftijd is klinkklare onzin die we niet moeten willen.

Maar mensen moeten sowieso de mogelijkheid hebben om na 40 jaar werken te stoppen, zeker als ze zwaar werk hebben.’

› Hoe gaat het nu verder met de wet?

‘Ik ben er van overtuigd dat de wet niet wordt aangenomen. Als de voorstanders er zo zeker van zouden zijn dat de wet echt een vooruitgang zou zijn dan hadden ze die al lang door de Tweede Kamer heen gedrukt. Op fundamentele vragen komt geen antwoord. Namelijk wie die 70 miljard gaat betalen voor de overgang naar het nieuwe stelsel. Hoe we omgaan met mensen met zware beroepen. Wat het betekent voor de premies en bovenal de onzekerheid of mensen na hun pensioen nog voldoende geld hebben om van rond te komen. Er is veel weerstand in de samenleving en ook veel twijfel in de Tweede Kamer. Ik doe er alles aan om een streep te zetten door die onzalige wet en daarvoor in de plaats ons huidige stelsel te verbeteren.’ •

tekst Xander Topma
foto Anouk Pross

Jannie Visscher
voorzitter SP

Overtuiging en moed

December, een goed moment om terug te blikken op het afgelopen jaar. Op een jaar waarin de ene crisis de andere opvolgde. Een jaar waarin steeds meer mensen in het nauw zijn gekomen doordat ze de rekeningen niet meer kunnen betalen. Maar ook een jaar waarin heel veel SP'ers zijn opgestaan om in actie te komen tegen ongelijkheid en onrecht. En niet alleen dat: we lieten ook zien welke alternatieven er zijn. Met plannen waarin **menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit** centraal staan. Want dat zijn de waarden waardoor wij ons laten leiden. Deze waarden hebben zich door de geschiedenis heen ontwikkeld en keer op keer is bewezen dat ze nog altijd essentieel zijn voor de beschaving en vooruitgang.

Al 50 jaar werken we als partij samen om de levens van mensen te verbeteren. Onze ideologie is het fundament waarop we werken. Deze hebben we verwoord in ons beginselprogramma *Heel de Mens*. Momenteel actualiseren we de tekst van ons beginselprogramma. De nieuwe concepttekst is voor alle leden te vinden op SPnet en in bijna alle afdelingen vinden hierover gesprekken plaats.

Er was voor elk van ons een dag waarop we besloten om lid te worden van de SP. Voor sommigen is dat nog maar heel kort geleden en voor anderen al meer dan 50 jaar. We hadden daarvoor allemaal onze eigen redenen. Maar ondanks de verschillen, is er één ding dat we allemaal gemeen hebben: gedreven door onze idealen willen we een steentje bijdragen aan een betere wereld. En daarvoor hebben we elkaar nodig.

De geschiedenis van onze partij is er één van gezamenlijkheid en solidariteit. Op dat fundament geven we samen vorm aan een wereld waarin onze waarden leidend zijn. Dat deden we het afgelopen jaar, en vol overtuiging en moed gaan we daar in 2023 mee door. •

‘Je zou de armoe in Nederland gewoon fluitend moeten kunnen eliminieren’

STAPEL IS EEN VEELZIJDIG ACTEUR. Tijdens zijn omvangrijke carrière voerde hij in het theater onder andere werk van Shakespeare op en kroop hij in de huid van Napoleon. Het grote publiek kent hem van films als *De Lift* en *Amsterdamned*, en van zijn rol als Johnnie in *Flodder*.

Op dit moment staat Stapel in het theater met een voorstelling over zijn familie. Want: ‘Een huwelijk kan worden ontbonden, een vriendschap beëindigd, maar familie blijft familie’, zo staat er te lezen in de beschrijving. Wie wil weten waarom Huub Huub is, doet er goed aan naar de verhalen over zijn jonge jaren te luisteren.

Het Limburgse Tegelen is de geboortegrond van Stapel. Zijn ouders hadden daar een eigen snoepwinkeltje, volgens Stapel misschien wel de kleinste van Nederland. Ook de kinderen hadden een taak in winkel: ‘Wij werden dan op de step naar een familie gestuurd, die aan de Veldstraat woonde, waarvan mijn ouders dan nog 5 gulden en 65 cent kregen. Moesten we zo drie kilometer het dorp door stappen. De filosofie was natuurlijk dat ze het geld eerder zouden meegeven aan kinderen.’

Eerbetoon

Terwijl Stapel verder praat over zijn familie, zet hij een nummer op dat de avond ervoor

INTERVIEW HUUB STAPEL

‘WOEDE OM ONRECHT ZIT VERANKERD IN MIJN SCHOENZOLEN’

Acteur Huub Stapel kan zich erg opwinden over wat er in de samenleving gebeurt. In talkshows en op social media trekt hij stevig van leer over alles wat in zijn ogen onrecht is. Of het nou gaat over zijn geliefde cultuursector, hypocriete politici of de kloof tussen arm en rijk, Stapel spreekt zich uit. ‘Ik roeptoeter te veel, maar het is wel wie ik ben.’

tijdens zijn voorstelling is opgenomen. Zichtbaar trots vertelt hij er over: ‘Hier zingen we een eerbetoon aan mijn pa en ma. Pa heeft ons meerstemmig leren zingen aan de piano. Dit spelen we altijd aan het begin van de voorstelling. Het lied heet ‘Home’ en is origineel van Karla Bonoff.’

De muziek is verfijnd, zacht en niet gespeend van weemoed. Als dit het gevoel is dat voor Stapel bij zijn vroegere thuis en familie hoort, dan lijkt het op het eerste gezicht een groot contrast met de hardheid waarmee hij zich vaak uitspreekt in het publieke debat. In Stapel huist onmiskenbaar woede.

Wie verder kijkt, ziet meer: ‘In 1954 hebben mijn ouders 3000 gulden geleend van een vriendin van mijn moeder, ook een onderwijzeres. Op 2 december 1975, mijn verjaardag, zei mijn vader tegen mij: ik ben boven op de berg. Ik vroeg hem wat hij daarmee bedoelde. Hij zei dat hij de laatste 100 gulden had terugbetaald van die lening uit 1954. Drie weken later was het tweede kerstdag. Om 8.02 uur stierf mijn vader aan een hartstilstand.’

Stapel vertelt verder: ‘Het onrecht achtervolgde hem ook postuum. Drie jaar na zijn dood had mijn moeder recht op zijn pensioen. Toen bleek dat zijn baas verzuimd had

pensioenzegels te plakken. Dat moest nog in die tijd. Mijn moeder kreeg daardoor 16 gulden in de maand. Dus snap je waar die woede vandaan komt? Waar een gevoel van onwaarschijnlijke razernij vandaan komt als ik onrecht zie? Dat zit verankerd in mijn schoenzolen.’

Lege witte ruimte

Deze woede komt in de antwoorden van Stapel vaak naar boven. Logischerwijs is dat ook het geval als het over zijn eigen cultuursector gaat. Direct maakt hij duidelijk wat het belang van cultuur is: ‘Cultuur is alles wat de mens voortbrengt. De kleren die je draagt, de series die je kijkt, de mu-

‘Hoe kan het dat Rutte daar nog steeds zit terwijl hij alles naar de gallemiezen heeft geholpen?’

ziek die je luistert. Als ik je in een lege witte ruimte zet zonder al die dingen, dan word je binnen de kortste tijd knettergek!’

Het frustrert hem enorm dat de politiek in Nederland nauwelijks oog heeft voor de cultuursector: ‘Het is hier heel anders dan bijvoorbeeld in Duitsland, waar cultuur als gelijkwaardig wordt gezien aan de economie, onderwijs en zorg. Het is een onmisbare tak. Hier wordt het een beetje afgedaan als hobby, met name door de rechtse partijen. Ik geloof er niks van dat een partij als de VVD daar echt in gelooft. Ze doen dat uit angst voor clubjes als de PVV en Forum voor Democratie. Maar daardoor zie ik eigenlijk niemand die mij en mijn sector echt vertegenwoordigt.’

Het gebrek aan vertegenwoordiging is volgens Stapel sowieso een belangrijke reden waarom het vertrouwen in de politiek zo laag is: ‘Je zult als politiek echt moeten laten zien dat je mensen vertegenwoordigt. En dat heeft niet alleen te maken met een groep mensen die onderaan de ladder bungelt. Het heeft ook te maken met mensen die ergens midden of hoger staan en die ook zien dat het misgaat in dit land. Want waarom moet ik ambassadeur zijn van de voedselbank? Dat is toch van de zotte? Er is geld zat om iedereen te eten te geven op een fatsoenlijke manier. Je zou de armoede in Nederland gewoon fluitend moeten kunnen elimineren. En dan zijn er mensen die, omdat ze pech hebben gehad, moeten leven van 25 euro in de week met twee kinderen. Nou ja, sorry hoor. In wat voor land leef je dan? Als het niet gaat over dat soort dingen, dan voelen mensen zich niet vertegenwoordigd en dan haken ze af. Het leidt tot desinteresse.’

Onrust en onwetendheid

Stapel vindt het moeilijk te verkroppen dat maar weinig mensen iets willen doen aan dit onrecht. Volgens hem ligt de sleutel voor een belangrijk deel bij het onderwijs: ‘De grote onrust in de wereld ontstaat door onwetendheid, die ontstaat door analfabetisme, doordat mensen niet geïnformeerd zijn. Toen ik jong was begon net te komen dat je als kind van een arbeider toch naar de universiteit kon. Als je dan je stinkende best deed, dan kon je toch ergens komen. Nu dreigt het weer zo te zijn dat studeren zo duur wordt dat alleen de elite dat kan doen.’

Als je in de politiek een betere vertegenwoordiging van arbeiders en meer deelname aan de democratie wil hebben, dan is het wat Stapel betreft een gevaarlijke ontwikkeling als juist arbeiderskinderen minder makkelijk kunnen studeren: ‘Er is nu wel een soort onderstroom gekomen van de juiste mensen die ertoe doen. Die toch ook een beetje de dienst gaan uitmaken en zeggen dat dingen anders moeten. Helemaal hopeloos is het niet. Maar het is wel iets waar je ongelooflijk voor moet oppassen, want anders wordt de kloof alleen maar groter.’

Voor de bühne

De afkeer van de politiek, het gebrek aan vertrouwen en het uitblijven van oplossingen voor problemen die er volgens Stapel echt toe doen, zijn in zijn ogen het resultaat van politieke keuzes en handelen: ‘Het zijn praatjes voor de bühne. Kletspraat die helemaal niks waard is. Zijn de problemen in Groningen al opgelost? Zijn deze mensen allemaal gecompenseerd? Hoeveel huizen hebben ze gerenoveerd van de 30.000 die ze moeten doen? Bij de toeslagenaffaire zie je exact hetzelfde. Als het koningshuis tonnen per jaar meer moet krijgen dan is dat geregeld binnen een vloek en een zucht. En al die mensen zitten ondertussen nog steeds op hun centen te wachten. Er zijn zelfmoorden, kinderen depressief, huizen kwijt en mensen failliet!’

Stapel is wat dat betreft pessimistisch over de directe toekomst. Echte verandering ziet hij in zijn tijd niet meer gebeuren: ‘Dat zou dan toch allang gebeurd moeten zijn? We zijn een kijkcijferdemocratie geworden.

We lullen een heleboel over wat er wel niet zou moeten gebeuren. Maar hoe kan het dat Rutte daar nog steeds zit terwijl hij alles naar de gallemiezen heeft geholpen? De bijdrage die hij heeft geleverd aan de vernietiging van het onderwijs, de teloorgang van de gezondheidszorg, de politie. Het is een eindeloze rij van wat er allemaal mislukt is.’

Macht van het getal

De oorzaak van veel problemen zit volgens Stapel bij het denken en doen van partijen als de VVD: ‘Rutte ziet er niet het belang van in dat het met iedereen goed gaat in dit land. Hij zegt dat hij handelt naar vermogen. Dat wil dus zeggen dat een of andere grote Shell-achtige tegen je zegt: je moet een beetje je muil houden en anders gaan we naar het buitenland. En dan springt Rutte weer in het gareel. Weet je wat wij moeten doen? Een bedrijf als Shell gaat naar het buitenland, niemand gaat daar meer tanken. Rij effe door. Daar breng je een actie voor op gang. Dan wil ik ze nog wel eens zien met hun weggaan. Want tegen de macht van het getal kan zelfs een multinational niet op.’

Duidelijk is dat Stapel niks meer verwacht van de politiek. Liever kijkt hij naar wat hij zelf kan doen: ‘Je kunt natuurlijk thuis in je stoel blijven zitten, of in je bed liggen, en dan trek je de deken over je hoofd. Dat doe ik niet. Links betekent voor mij omzien naar de medemens. Hoewel dat eigenlijk altijd de instelling van de mens zou moeten zijn. Sociaal doen, of je nou links of rechts bent. Ik verdien heel goed. Dat ontslaat mij niet van sociaal doen en het ontslaat mij niet van geïnformeerd blijven en kijken naar wat er in de wereld gebeurt. Ik wil goed voor de mensen om mij heen zorgen en ik doe wat ik kan. Voor Amnesty, voor Greenpeace, voor dingen die ik belangrijk vind. Vaak is dat kindgerelateerd. En als Lilian Marijnissen mij vraagt om ergens bij te helpen, dan doe ik dat. De SP is inmiddels zo ongeveer de enige partij die hout snijdt en die trouw is aan de idealen.’

Confrontatie

Met tienduizenden volgers op social media en regelmatige optredens bij talkshows heeft Stapel een groot podium om zijn meningen te delen. Daarbij schuwt hij de confrontatie niet. Zo ook enige tijd geleden

bij het programma *Op1*, waar hij oud-VVD-politica Cora van Nieuwenhuis flink aanpakte. Hij sprak haar aan op haar keuze om direct na haar ministerschap lobbyist te worden en op de actie van de VVD om weg te lopen bij de stemming toen er in de Tweede Kamer over een salarisverhoging voor de verpleging werd besloten.

Stapel: 'Het is gewoon bij wet verboden om direct lobbyist te worden in de sector waarvan je minister was. Als je het dan toch doet, dan is dat een grof schandaal. Dat is een typisch voorbeeld van mensen die alleen maar in de politiek zitten om er zelf beter van te worden. Zo iemand moet zich echt diep schamen. Het resultaat van mijn optreden is dat ze nu nog wel als lobbyist in dienst is maar nergens meer aan tafel mag zitten. Eigenlijk is dat dus einde carrière.

Als ik daaraan heb bijgedragen, dan heb ik daar totaal geen wroeging over. Helemaal niks. Opzouten met je foute mentaliteit.'

Hoewel Stapel geen traan zal laten om van Nieuwenhuis, is hij niet altijd even blij met zichzelf: 'Ik vind van veel iets. Maar ik vind ook dat veel te veel mensen van veel iets vinden. Ik roeptoeter te veel. Ik beledig soms mensen en ik roep soms te hard. Dan schiet ik een beetje door in een soort gebrek aan nuance. Dat mag dan wel wat verfijnder. Ik ben dan lang niet altijd trots op wat ik allemaal zeg. Maar ja, het is wel wie ik ben. Het komt vaak voort uit ergernis, uit het feit dat ik niet tegen onrecht kan.' •

tekst Xander Topma
foto Maurits Gemmink

‘Tegen de macht van het getal kan zelfs een multinational niet op.’

Jongeren komen in verzet tegen de oneerlijke studieschuldregeling en voor fatsoenlijke compensatie.

Aan het einde van een succesvolle week zomerschooling trekken de SP Jongeren Zwolle in om actie te voeren voor meer koopkracht.

Direct na oprichting van de vereniging schrijven de eerste jongeren zich officieel in.

SP JONGEREN NU OFFICIEEL VERENIGD

Natuurlijk waren er binnen de SP al volop jongeren actief. Bij het klimaatprotest in Glasgow, in verzet tegen de oneerlijke studieschuldregeling en op talloze lokale bijeenkomsten in het land. De afgelopen maanden is hard gewerkt aan een netwerk van lokale jongerengroepen, nu is de vereniging SP Jongeren officieel opgericht.

VOORZITTER VAN DE VERENIGING is Bastiaan Meijer, geen onbekende binnen de SP. Samen met veel andere enthousiaste jongeren heeft hij de oprichting mogelijk gemaakt. Natuurlijk konden jonge SP'ers al terecht binnen hun eigen afdeling maar toch is Meijer blij dat er nu weer een eigen vereniging is: 'Het is voor jongeren gewoon heel fijn als we elkaar als leeftijdsgenoten kunnen ontmoeten. Dat werd wel gemist. Het afgelopen jaar hebben we al veel leuke dingen gedaan zoals een Mario Kart toernooi, borrels met leuke sprekers en natuurlijk toffe acties.'

Naast gezelligheid is het volgens Meijer ook gewoon noodzakelijk dat de jongeren zich weer verenigen, gelet op wat er in de samenleving gebeurt: 'Het kapitalisme maakt ons kapot. Kijk naar alle crises die er nu zijn. Dat gaat niet veranderen als we ons niet organiseren en durven na te denken over alternatieven. We moeten de grote problemen aanpakken zoals het klimaat, maar ook kleinere praktische problemen waar jongeren tegenaan lopen.'

Denken en doen

Dat nadenken over alternatieven gebeurde ook volop tijdens de goedbezochte zomerschool die dit jaar plaatsvond. Tientallen jongeren kwamen een week lang bij elkaar voor verdieping en vermaak. Aan het einde van de week werd het geleerde meteen in de praktijk gebracht door met een actie de straat op te gaan.

Voor 2023 zetten de SP Jongeren in op bezoeken aan de MBO's in het land: 'Het belangrijkste is dat we daar naar de pleinen toegaan, met studenten praten en gewoon vragen wat zij zelf willen. Dat hoeft helemaal niet iets te zijn wat op school speelt, dat mag ook daarbuiten. Een voorbeeld van wat we daar nu al hebben opgehaald

zijn klachten over een studentenflat in Den Haag die ontzettend slecht onderhouden is. We gaan dan naar die flat toe, praten met de studenten en gaan helpen met organiseren.'

Meijer: 'De studenten liepen allemaal al individueel tegen die problemen aan, maar wat ze nu hebben gevoeld, hebben gevonden en ook hebben gezien is dat als we hier samen herrie over maken, we ook iets kunnen veranderen. Dan verandert dat niet alleen hun leefomstandigheden, maar ook iets in hun hoofd waardoor ze weten: samen staan we sterk. Dat is onze rol.'

Scherpe acties

Volgens Meijer is er wel een verschil tussen acties die hij met de SP doet en die hij met de SP-jongeren doet: 'Met de jongeren durven we dingen te doen die eigenlijk net wat scherper zijn dan wat je als SP zou kunnen maken. Zo kunnen we de afdelingen en fracties versterken. Dat maakt het ook wel spannend en leuk natuurlijk.'

De vers opgerichte vereniging is dus al volop aan de bak. Meijer heeft er veel vertrouwen in dat, nu de club officieel is, het komende jaar nog veel meer moois gaat gebeuren: 'Onlangs was ik bij de nieuwe ledendag. Het viel mij op hoeveel jonge gezichten je daar ziet. Dat is echt heel gaaf. En het mooie is dat iedere SP'er die jonger is dan 27 jaar en ouder dan 14 zich gratis kan aanmelden voor de SP Jongeren. We hebben ontzettend veel plannen waarmee we samen die socialistische maatschappij dichterbij brengen.' •

tekst Xander Topma
foto's Joshua Versijde

Wil je meer informatie over waar de SP Jongeren actief zijn of wil jij je aanmelden? Kijk dan op: spjongeren.nl

ONDANKS BELOFTE JETTEN TOCH BIJNA AFGESLOTEN

IN GEVECHT MET IJSKOUDE ENERGIELEVERANCIER

Niemand zal de komende winter worden afgesloten van energie, beloofde minister Rob Jetten afgelopen september in een talkshow. Hoe weinig mooie woorden in de praktijk waard kunnen zijn weet Nijmegenaar Patrick Verbeet – die vanwege spasmen afhankelijk is van een elektrische rolstoel – als geen ander. Verbeet: ‘Bijna was ik een gevangene in mijn eigen huis geworden.’

WIE OVER DE VLOER KOMT bij Patrick Verbeet wordt enthousiast ontvangen door een stel kooikerhondjes. Terwijl hij terugblijkt op een paar uiterst stressvolle maanden kwetteren zijn vogels vrolijk door het gesprek. Afgelopen juli werd Verbeet plotseling geconfronteerd met een astronomische eindafrekening voor zijn energie. Ruim 3.000 euro moest hij volgens zijn energieleverancier Energiedirect bijbetalen. Daarnaast werd zijn maandbedrag verhoogd van 116 naar ruim 700 euro.

‘Even daarvoor had ik nog een mailtje van Energiedirect gekregen, waarin stond dat ik mijn termijnbedrag kon aanpassen. Ik had het bedrag iets lager gezet. Verder kreeg ik nog wat besparende tips. Ik dacht: ik zit goed’, blikt hij terug.

Na de schok begon wat Verbeet het ‘trekken en duwen’ noemt: ‘Overall heb ik het aangekaart. De sociaal raadsliden van de gemeente zeiden dat ik alles goed had gedaan, maar dat zij niet konden helpen omdat zij alleen een signalerende functie hebben. Ik had ook de rechtsbijstand ingeschakeld en die hebben heel goede brieven

voor mij opgesteld. Maar daar werd niet op gereageerd: noch door Energiedirect, noch door netwerkbeheerder Liander.’

Angelique Hummel is al ruim tien jaar verbonden aan de hulpdienst van de SP Nijmegen. Ze kende Verbeet al voor de problemen met zijn eindafrekening. In 2017 klopte hij namelijk ook al eens bij de hulpdienst aan, toen hij in aanmerking probeerde te komen voor een compensatie van de gemeente nadat hij zijn baan als receptionist in het onderwijs was kwijtgeraakt. Wie Verbeet herinneringen hoort ophalen aan die tijd merkt al gauw dat ervaringen met stropetige bureaucratie en rompslomp hem niet vreemd zijn. ‘Ik ben ook niet iemand die snel opgeeft. Mensen vinden mij over het algemeen lastig’, zegt hij met een grijns.

Waar zijn de helden?

Toen Verbeet in oktober wederom de hulp van Hummel inschakelde, was de eindafrekening niet meer zijn enige probleem. Inmiddels dreigde hij afgesloten te worden van energie, omdat hij geen betalingsregeling van honderden euro’s per maand kon ophoesten. Voor iemand die afhanke-

lijk is van een Wajong-uitkering zijn dergelijke bedragen volstrekt onbetaalbaar.

Hummel beet zich meteen vast in de kwestie: ‘Ik heb een hele trits mensen afgewerkt. De een na de ander zei: het is ons pakkie an niet. Toen ik eenmaal een medewerker van netwerkbeheerder Liander aan de lijn kreeg was ik pijnlijk. Ik wees hem erop dat minister Rob Jetten overal had verkondigd dat bijvoorbeeld mensen met een handicap, ouderen en mensen met kleine kinderen niet afgesloten zouden worden.’

Die belofte deed energieminister Jetten afgelopen september in praatprogramma *Op1*. ‘Voor mij staat één ding echt voorop: niemand mag in Nederland in de kou komen te zitten’, verkondigde hij. Een maand later bleek de belofte van Jetten al een stuk minder hard. Uit nieuwe regels van de minister voor energieleveranciers bleek dat mensen tot april 2023 in principe niet worden afgesloten als zij hun rekeningen niet betalen. Een energiemaatschappij mag, na drie betalingsherinneringen, alsnog tot afsluiting overgaan als er geen contact is geweest over een betalingsregeling.

‘Al na een maand bleek de belofte van minister Jetten, dat niemand in de kou mag komen te zitten, minder hard’

‘De bureaucratie was al erg, maar is ontzettend toegenomen’

Hummel: ‘Die medewerker van Liander zei: van de energiemaatschappijen krijgen wij de opdracht en dat is dus wat we moeten doen. Dus ik vertelde hem: weet je wat jullie moeten doen? Gewoon niet meer aan die afsluitingen meewerken. Als jullie dat zouden doen, dan worden jullie de helden van Nederland.’ Helaas was haar oproep tot burgerlijke ongehoorzaamheid aan dovemansoren gericht. ‘Hij begon te fulmineren over de SP die maar makkelijk praten had’, vertelt Hummel.

Bluffen tegen chatbots

De hulpdienstmedewerker heeft niet alleen vele telefoongesprekken gevoerd naar aanleiding van de noodkreet van Verbeet. In haar missie om de afsluiting te voorkomen werd ze ook geregeld met zogenaamde ‘chatbots’ opgescheept: geautomatiseerde gesprekspartners die in een chatvenstertje op een website vragen beantwoorden. ‘Op een gegeven moment heb ik maar gebluft dat er allemaal journalisten met camera’s bij meneer Verbeet voor de deur zouden staan wanneer ze zijn energie zouden gaan afsluiten. En toen ben ik uit het chatprogramma geflikkerd’, vertelt Hummel met een triomfantelijke lach.

De Nijmeegse SP-afdelingsvoorzitter Yurre Wieken vult aan: ‘Het probleem met die chatbots is dat veel instanties niet willen dat mensen hen bellen. Dus ze verstopten een telefoonnummer op de website dat je pas na tien keer doorklikken kunt vinden. En ze sturen mensen naar een chatbot, want dat is lekker makkelijk en goedkoop. Maar ook irritant, want je krijgt vaak niet de informatie die je moet hebben. En veel mensen die niet snappen hoe het werkt druipen ook nog eens af. Maar welk trucje heb ik geleerd? Als je zo’n chatbot blijft spammen met dezelfde vraag, dan loopt ie vast en krijg je toch een telefoonnummer!’

‘Bent u dat wel?’

Als Hummel al een echt mens te spreken kreeg, dan was er niet zelden sprake van wantrouwen: was het wel waar dat meneer Verbeet afhankelijk is van een elektrische

‘Ik maak me zorgen om de groep mensen die niet de weg door de instanties weten te vinden’

rolstoel? Energiedirect wilde zelfs dat Verbeet een doktersverklaring toonde waaruit bleek dat hij medisch gezien niet afgesloten kan worden. Verbeet: ‘Maar mijn huisarts vertelde dat hij deze informatie helemaal niet zomaar met derden mag delen. En dat hij dit soort vragen steeds meer op het spreekuur krijgt. Daaruit blijkt dat ook huisartsen steeds meer onder druk komen te staan.’

Na een hoop getouwtrek kreeg Verbeet toch een doktersverklaring, die vervolgens via zijn rechtsbijstandsverzekering bij Energiedirect terecht kwam. ‘De bureaucratie was al erg, maar is ontzettend toegenomen. Als je daar niet doorheen weet te prikken of de energie daarvoor niet hebt, dan kunnen de gevolgen walgelijk zijn. Ik heb op een gegeven moment maar een foto opgestuurd en toen vroegen ze: bent u dat wel?’, verzucht Verbeet.

Bijna een kluzenaar

Ondertussen deed geen enkele instantie de moeite om zich af te vragen wat de energieafsluiting voor Verbeet zou betekenen: ‘Ik kan dan niet meer naar buiten. Bovendien: als ik mijn rolstoel niet meer kan opladen, dan gaan de accu's stuk. Ik kan niet meer met het openbaar vervoer ergens naartoe, ik kan de honden niet meer uitlaten, ik kan geen boodschappen meer doen. Dat moet ik dan allemaal aan anderen overlaten.’

Na het gehannes met de chatbots besloot Hummel advies bij Wieken in te winnen. Die plaatste vervolgens een noodkreet op het sociale medium Twitter: ‘Hoi Energiedirect, waarom sluiten jullie morgen de stroom af bij iemand met een elektrische rolstoel? Hij zit zo gevangen in zijn eigen huis’. Verbeet had binnen een uur 46 duizend digitale volgers erbij en mocht meteen zijn verhaal doen in dagblad De Gelderlander. Ook RTL Nieuws besteedde aandacht aan zijn bijna-afsluiting.

Op het moment dat de regionale pers hem thuis had opgezocht voor een interview werd Verbeet gebeld door Energiedirect,

met de boodschap dat de afsluiting van de baan was. Maar tegelijkertijd verscheen er ook een brief van Liander in de bus, waarin de afsluiting werd aangekondigd. Verbeet: ‘Dat had elkaar blijkbaar gekruist.’

Papieren werkelijkheid

Het tegenstrijdige aan de ellende die mensen zoals Verbeet moeten meemaken is volgens Wieken dat de energiebedrijven ondertussen winsten boeken: ‘Het is ontzettend ziek, maar dat is kapitalisme. Waar ik me zorgen om maak is de groep mensen die in dezelfde situatie zit als Patrick, maar niet de weg door de instanties weet te vinden.’ Hummel voegt daaraan toe: ‘Volgens mij is Patrick gewoon strijdbaar geboren en gaat hij strijdbaar ten onder. Maar als dat niet het geval was, dan was hij gewoon afgesloten!’

De doortastendheid van Verbeet is hem van jongs af aan met de paplepel ingegoten: ‘Vroeger zat ik bij een jongerenplatform voor mensen met een verworven hersenletsel of een lichamelijke beperking. Ik ben altijd wel sociaal betrokken geweest. Toen ik klein was moest ik stil zijn als het journaal op tv was, zodat mijn ouders het konden volgen. Maar ik vroeg wel altijd achteraf wat er allemaal was gezegd. Ik heb geen broers of zussen, maar mijn ouders hebben

me altijd opgevoed om verder te kijken dan mijn neus lang is en er niet vanuit te gaan dat informatie die je krijgt zomaar klopt.’ Verbeet is ook al geruime tijd lid van de SP.

Volgens Wieken is een actieve SP-hulpdienst bij uitstek een geschikt middel om de werkelijkheid achter de mooie woorden en beloften van bewindspersonen zichtbaar te maken. ‘Je kunt op papier schrijven dat je van alles voor de mensen gaat regelen, maar papier is heel geduldig. De werkelijkheid is een stuk weerbarstiger. Omdat er fouten in het systeem zitten die niet rechtgebreid kunnen worden met wat mooie woorden op papier.’

‘Het hakt er wel in’

Ondanks het feit dat het verhaal van Verbeet ook de landelijke media heeft bereikt en zelfs bekende Nederlanders als Tim Hofman en Wouke van Scherrenburg zich online tegen de kwestie aan gingen bemoeien, hebben Energiedirect en Liander niet het boetekleed aangetrokken. Verbeet: ‘Er loopt nu een onderzoek naar de eindafrekening en waarom deze zo hoog was. Ze komen binnenkort naar mijn meterkast kijken. Zolang het onderzoek loopt betaal ik mijn oude termijnbedragen.’ Dit betekent dat Verbeet dit stressvolle hoofdstuk nog niet helemaal kan afsluiten.

ZEGGENSCHAP OVER ONZE ENERGIE

Het verhaal van Verbeet toont maar weer eens aan hoe belangrijk zeggenschap over onze energievoorziening is. Niet alleen om te voorkomen dat mensen in de kou komen te zitten, maar ook om de energierekeningen te verlagen en te zorgen voor meer schone energie. Daarom startte de SP een volkspetitie om onze energie te nationaliseren. Teken hem op kostenomlaag.sp.nl.

Ook in de Tweede Kamer zet de SP zich in om te voorkomen dat mensen worden afgesloten van energie. Zo diende SP-klimaatwoordvoerder Renske Leijten op 10 november een motie in die opriep om voortaan alleen mensen af te sluiten van gas of elektriciteit als er aantoonbaar sprake is van misbruik, fraude of onveiligheid. Deze werd weggestemd door coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie.

‘Het verhaal van Patrick Verbeet maakt pijnlijk duidelijk dat het systeem kapot is’

Verbeet: ‘Dat nekt mij wel. Ik merk dat ik gespannen ben, wat ook invloed heeft op mijn spasmen. Mijn therapeut zei de afgelopen week ook al: het hakt er wel in. Al dit gedoe is bovendien zo onnodig. Waar zijn we in Nederland mee bezig?’

‘Maar de vraag is ook: hoe kom je hier uit?’, reageert Hummel. ‘Patrick zit gewoon verdomd in de shit. Hij was eerst een man zonder schulden. En nu heeft hij mogelijk een schuld van ruim drieduizend euro. Zonder dat hij een cruise heeft gemaakt of iets dergelijks.’ De hulpdienstmedewerker houdt een vinger aan de pols zolang de kwestie met de eindafrekening nog loopt.

Grillen van de markt

Extra wrang is dat Energiedirect en Liander pas in actie kwamen toen hun reputatie beschadigd dreigde te worden. Wieken: ‘Het is treurig dat het nodig is dat je kabaal gaat maken op sociale media of in de reguliere media en dat dan opeens wél allemaal dingen blijken te kunnen. Nadat ik die tweet had verstuurd, die inmiddels meer dan 400.000 keer is bekeken, werd Patrick diezelfde dag nog gebeld. Eigenlijk is het schandelijk dat het zo werkt. Dat instanties pas in acties komen als ze in hun goede naam aangetast dreigen te worden.’

Hoewel het een kleine overwinning is dat dankzij de kracht van sociale media de afsluiting is verholpen, maakt het verhaal van Verbeet pijnlijk duidelijk dat het systeem kapot is. Wieken: ‘Het werkt goed voor de mensen die het al goed hebben: denk aan mensen met dure koopwoningen die zonnepanelen hebben kunnen aanschaffen, maar ook de energiemaatschappijen zelf die flinke winsten maken. Maar het systeem werkt niet voor de mensen die het juist minder hebben. Daaruit blijkt maar weer wat een kapitale fout het is geweest om onze energiemaatschappijen te verkopen. En dat het compleet pervers is om een voorziening van algemeen nut, zoals energie, over te laten aan de grillen van de markt.’ •

tekst Lesley Arp
foto's Rob Nelisse

foto Maurits Gemmink

Emile Roemer, oud-SP-partijleider en voorzitter van Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, en SP-Kamerlid Bart van Kent bezoeken in Almere een gebouw waarin arbeidsmigranten gehuisvest zijn.

> VRAGEN IN VENLO OVER ZWIJGGELD EN AFKOPING ROND HUISVESTING ARBEIDSMIGRANTEN

Het bedrijf Kafra Housing wil huisvesting regelen voor 800 arbeidsmigranten aan de Venrayseweg in Venlo. Omwonenden protesteren daar al jaren tegen en zijn verwickeld in een bezwaarprocedure. Voor Kafra Housing kennelijk geen probleem, zij heeft de bezwaarmakers geld geboden om hun bezwaren in te trekken en daarmee het verzet te breken. Daarvoor moeten ze dan wel een geheimhoudingscontract tekenen en mogen ze niet meer klagen over overlast. Over deze absurde en ontoelaatbare gang van zaken stelde de SP in Venlo in een brief vragen aan het college en de gemeenteraad.

De SP in Venlo vindt dat omwonenden invloed moeten kunnen uitoefenen op hun buurt. Met de nieuwe plannen voor huisvesting komen er in een straal van 4 kilometer zo'n 2500 arbeidsmigranten te wonen. Dit zorgt voor onrust bij omwonenden en bedrijven. De bezwaren zijn volgens de Venlose SP begrijpelijk, gelet op de vele misstanden met huisvesting van arbeidsmigranten, het bouwen van grote distributiebedrijven en belangenverstrengeling bij de ontwikke-

ling van het nabijgelegen industriegebied.

Laila Kuiper van SP Venlo: 'Kafra Housing (dat direct verbonden is met uitzendbureau Otto Workforce) probeert die bezwaren nu af te kopen tegen 4000 tot 6000 euro per omwonende. Bezwaren worden niet alleen afgekocht maar Kafra Housing legt de bewoners die een handtekening zetten onder het afkoopcontract óók geheimhouding en zwijgplicht op. Dat riekt naar omkoping en zwijggeld. Zulke maffiapraktijken zijn moreel verwerpelijk en geen oplossing voor de werkelijke zorgen van de omwonenden.'

Niet alle bewoners zijn gecharmeerd van deze praktijken en zij willen dan ook niet meedoen. Dat wordt hen niet door iedereen in dank afgenomen en daardoor ontstaat nu verdeeldheid in de buurt. Bewoners worden zo tegen elkaar opgezet, en zelfs onder druk gezet door medebewoners om te tekenen in ruil voor geld. Wat de SP betreft grijpt de gemeente nu direct in en trekt ze de vergunning in. •

> SP AMSTERDAM WIL PRIVÉJETS AAN DE GROND HOUDEN

Een voorstel van de SP en GroenLinks dat het Amsterdamse stadsbestuur oproept om te onderzoeken hoe privévluchten vanaf Schiphol verboden kunnen worden, is aangenomen. SP-raadslid Remine Alberts: 'In deze tijden van klimaatcrisis, waarin iedereen zijn best doet om uitstoot te verminderen, is het absurd dat de superrijken ongegeneerd blijven rondvliegen in hun vervuilende privéjets.'

Er vertrekken jaarlijks duizenden privévluchten vanaf Schiphol. Veel van deze vluchten vliegen relatief korte afstanden van nog geen 500 kilometer. Dit zijn vaak zakelijke vluchten en vluchten naar een vakantiebestemming.

Amsterdam is aandeelhouder van Schiphol en de oproep is helder. Het stadsbestuur zal door het aannemen van het voorstel een lobby moeten starten bij het Rijk om het gebruik van privéjets zoveel mogelijk aan banden te leggen. Ook wil de SP dat Amsterdam gaat pleiten voor het afschaffen van belastingvoordelen voor privéjets binnen de Europese Unie. Wanneer een verbod niet mogelijk is, moet het gebruik van privéjets in ieder geval zwaarder worden belast. •

> ENERGIEFONDSEN HELPEN SOCIALE INSTELLINGEN DOOR DE WINTER HEEN

Net als veel huishoudens komen ook verenigingen in de problemen door hoge energierekeningen. Hierdoor bestaat het risico dat bijvoorbeeld sportclubs en buurthuizen de deuren niet meer kunnen openhouden voor leden, vrijwilligers en buurtbewoners. De SP-fracties in Midden-Groningen en Hengelo daarom voorstellen ingediend voor een energiefonds in die gemeenten. Beide voorstellen zijn door de raden aangenomen waardoor de instellingen en inwoners niet meer bang hoeven te zijn dat door de energiekosten de deuren gesloten moeten worden. •

foto Wiebe Kiestra

Tiny Kox voert actie bij de Turkse ambassade.

> TINY KOX BEOOGD LIJSTTREKKER VOOR DE SP EERSTE KAMER

De SP draagt Tiny Kox uit Tilburg opnieuw voor als lijsttrekker voor de Eerste Kamerverkiezingen in 2023. De kandidatencommissie vindt de huidige nestor van de Senaat de beste kandidaat om de SP-lijst weer aan te voeren: 'Tiny Kox laat al sinds 2003 zien dat je als senator in de Eerste Kamer het verschil kunt maken. Of het nu gaat om de huren te bevrozen of de kindermoede aan te pakken. Ook over de grens is hij een van de meest actieve Nederlandse Kamerleden. Zijn ervaring, gedrevenheid en grote netwerk in binnen- en buitenland zijn in deze onzekere tijd harder nodig dan ooit. We hebben daarom alle vertrouwen in hem als onze lijsttrekker,' zegt Jannie Visscher, voorzitter van de kandidatencommissie en de SP.

Tiny Kox (1953) is sinds 2003 lid van de Eerste Kamer. Vanaf begin van dit jaar is hij daarnaast de gekozen voorzitter van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. Daarin werken de parlementen uit 46 Europese landen samen op het gebied van rechtsstatelijkheid, mensenrechten en democratie.

De huidige leden van onze Eerste Kamerfractie, oud-gedeputeerde Rik Janssen en hoogleraar geopolitiek Bastiaan van Apeldoorn, staan op 2 en 3. Hoogste nieuwkomer is Nine Kooiman. Zij is voormalig lid van de Tweede Kamer en nu bondssecretaris van de Nederlandse Politiebond. Arda Gerkens, die ook in de huidige fractie zit completeert de top-5 van de lijst. De plekken 6 tot en met 10 worden ingenomen door Lies van Aelst (fractievoorzitter Staten Zuid-Holland), Frank Futselaar (oud-Tweede Kamerlid), Mariska ten Heuw (voormalig wethouder in Hengelo), Mathijs ten Broeke (oud-wethouder Zutphen) en Anna de Groot (raads- en Statenlid en eerder wethouder in Zaanstreek). De rest van de lijst bestaat uit tien regionaal actieve en bekende SP'ers. Als lijstduwers fungeren Hennie Hemmes (voormalig wethouder Pekela) en Peter van Zutphen (wethouder Heerlen).

Tiny Kox is vereerd met zijn voordracht en met de samenstelling van kandidatenlijst: 'De Eerste Kamer staat voor heel belangrijke beslissingen, die mensen raken. Elke wet heeft goedkeuring van de Eerste Kamer nodig. De regering heeft op

voorhand geen meerderheid. Dus kunnen we het verschil maken en slechte voorstellen tegenhouden. Als we niks doen aan de chaos in de energievoorziening, komt er echt geen oplossing voor de prijsexplosies. De SP voert overal actie tegen de gestegen prijzen. De volkspetitie, die oproept tot het nationaliseren van de energiebedrijven, is al ruim 70 duizend keer getekend. Daar wil ik me ook in de Eerste Kamer sterk voor maken. Het privatiseren van onze energie was fout. We hebben ons daar altijd tegen verzet. Onze energie is een basisvoorziening die in publieke handen hoort. Dat geldt ook voor andere voorzieningen, die ten onrechte uit handen van de samenleving zijn gegeven. De Eerste Kamer kan eraan bijdragen de democratische controle terug te krijgen. Wij weten hoe dat kan – de kiezers kunnen ervoor zorgen dat het ook gaat gebeuren!'

De nieuwe Eerste Kamer wordt eind mei 2023 gekozen door de leden van Provinciale Staten. Die worden in maart gekozen. De kandidatenlijst wordt op 25 maart 2023 definitief vastgesteld door de partijraad van de SP. •

Aanbieden handtekeningen aan voormalig wethouder Diks.

foto SP Groningen

> ZUTPHEN SPREEKT ZICH UIT TEGEN ACHTERGEHOUDEN TAXI-LOON

De Zutphense SP, chauffeurs en de vakbond voeren samen al maanden actie tegen achtergehouden loon door taxibedrijf TCR. Het bedrijf stuurt chauffeurs voor het einde van hun dienst naar huis zodat ze niet hoeven te worden betaald, maar strijkt voor die uren wel geld op van de gemeente. Daarbovenop houdt TCR ook een regeling voor pauzetijden verkeerd aan. Dit alles zorgt voor een flinke hap uit het maandloon van de rijdende chauffeurs. Op initiatief van de SP heeft bijna de hele Zutphense gemeenteraad zich nu tegen deze wanpraktijken gekeerd.

Volgens SP-fractievoorzitter Mart de Ridder is het een goed en nodig signaal: 'Deze chauffeurs doen zeer belangrijk werk voor onze gemeenschap en daar zijn ze trots op. Maar zij als werknemer, en wij als gemeente, worden bestolen door het graaigedrag van hun bazen.' Natuurlijk zullen SP, chauffeurs en de vakbonden doorgaan met actie totdat dit onrecht is verholpen en de werknemers het loon krijgen waar ze recht op hebben. •

> KLEDING- EN SPEELGOEDBONNEN TERUG IN GRONINGEN

Het vorige college van Groningen besloot om de bonnen voor kleding en speelgoed voor kinderen af te schaffen. Met deze bonnen konden gezinnen die het niet breed hebben toch nog iets voor hun kinderen kopen. De SP voerde samen met ouders, Stadspartij en Partij voor de Dieren actie om deze bonnen terug te krijgen. Met succes! Onder druk van de verzamelde ouders en met een welwillende nieuwe wethouder is het gelukt.

De ouders die vorige jaar actie voerden om de kleding- en speelgoedbonnen voor kinderen terug te krijgen, zijn blij met het

resultaat van hun acties. SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk: 'Met de steeds verder stijgende kosten zijn de kleding- en speelgoedbonnen voor kinderen meer nodig dan ooit. Het is goed te zien dat de inzet van deze ouders tot herinvoering van de bonnen heeft geleid.'

Ouder en actievoerder Avin: 'In de wijk Vinkhuizen, waar ik woon, leven veel mensen met kinderen in armoede. Dan is het belangrijk dat kinderen met de feestdagen wél een cadeautje kunnen krijgen. Wij horen veel ouders die erg blij zijn dat de kindbonnen weer terug zijn.' •

> DOORTOCHT-AWARD DWINGT HELMONDSE VERHUURDER TOT ACTIE

foto SP Helmond

Jarenlang zijn bewoners van de Leonardusbuurt in Helmond aan het lijntje gehouden. Eerst zouden hun woningen gesloopt worden, dan weer zou er groot onderhoud worden gepleegd en nu ligt er volgens de verhuurder een renovatieplan.

Maar inmiddels geloven de huurders er niks meer van dat er iets gaat gebeuren. Daarom vormden zij een actiecomité en gaven zij samen met de SP op 10 november een Doortocht-award aan verhuurder Volksbelang.

Met het aanbieden van de award werd ook een zwartboek gepresenteerd waarin te zien is hoe slecht het is gesteld de woningen. Doordat de plannen door de jaren heen telkens veranderden, is er al die tijd niks aan onderhoud gedaan. Vocht, schimmel en scheuren in de huizen zijn het gevolg. Ook zijn de energiekosten van de huurders door het dak gestegen vanwege de gebrekkige isolatie.

Na het in ontvangst nemen van de award en het zwartboek, beloofde directeur Terwisscha om snel een klusbus te regelen die de ergste problemen aan de woningen gaat verhelpen. Ook komt er een bewonersbijeenkomst waarin de toekomstplannen voor de woningen worden besproken. Een mooi resultaat maar toch hebben de huurders nog een extra eis: om de huur te bevriezen tot de woning minimaal aan energielabel C voldoet. De verhuurder zal dus nog flink aan de slag moeten. •

SP-KAMERLID OVER ERVARINGEN PARLEMENTAIRE ENQUÊTE GASWINNING PETER KWINT: 'ZO'N RAPPORT

Tweede
DER STA

foto Bart Maat ANP©

Als begin 2023 het rapport van de parlementaire enquête gaswinning in Groningen klaar is, heeft SP-Kamerlid Peter Kwint er 2,5 jaar aan gewerkt. Dat het rapport het geschonden vertrouwen tussen Groningen en Den Haag niet gaat herstellen, staat wel vast. Toch is hij blij dat het onderzoek gedaan is. 'De langdurige, diepe schade die is aangericht in de provincie, en de impact daarvan op mensen, die is zichtbaar geworden.'

› **Jullie hebben als commissie heel veel gesprekken gevoerd, niet alleen met bestuurders en ministers, maar ook vaak met gewone mensen. Welk gesprek is je het meeste bijgebleven?**

'Het gesprek met Sijbrand Nijhoff uit Zijldijk, helemaal aan het begin. Dat is de boer die door de aardbevingen heel zware schade aan zijn boerderij heeft gekregen. Hij heeft daar jarenlang rechtszaken over gevoerd, zonder ooit gelijk te krijgen. Uiteindelijk heeft hij een schikking getroffen. Niet omdat hij dat wilde, maar omdat dat het beste was wat hij kon krijgen. Z'n vrouw durfde niet

meer in de boerderij te wonen omdat ze bang was dat die zou instorten, dus op hoge leeftijd zijn ze nog ongeveer gescheiden van elkaar gaan leven. Het is écht een heel zwaar verhaal. Hij is hier al jaren mee bezig en ook echt psychisch en lichamelijk zwaar geraakt door al die ellende.

Die man was zo verschrikkelijk broos en zenuwachtig over het verhoor. Hij voelde het als een heel zware last dat hij daar namens 'de Groningers' moest vertellen over de gaswinning. Hij brak al ongeveer toen hij binnenkwam en bij het afleggen van de eed.

En dan moet je zo'n vragenlijst door zien te komen, terwijl de tranen je zelf ook in de ogen staan. Je wil iemand vooral ook een beetje geruststellen, maar dat past helemaal niet bij het karakter van een parlementaire enquête. We zijn mensen onder ede aan het verhoren, dus wij zitten streng op de vragen.'

› **Was het een bewuste keuze om ook die gewone Groningers aan het woord te laten?**

'Ja. En bij zulke gesprekken besef je wel, god, wat is mensen toch een ellende aangedaan. Dat wist ik allemaal wel, maar het is toch anders als je dan zo iemand voor je ziet. En ik

IS GEEN TOVERSTOKJE'

de Kamer
TEN-GENERAAL

was echt erg onder de indruk van de verhalen van Groningers zelf. Ook de manier waarop het verteld werd en wat zij meegaven. Ik ben heel blij dat we daarvoor gekozen hebben als commissie. Ik vond het echt een toegevoegde waarde aan de hele serie aan topambtenaren en bewindspersonen en oliemaatschappijen. Het voegde een dimensie toe die je anders helemaal had gemist.

Eén van de meerwaarden van de enquête was ook dat de rest van Nederland nou eens gewoon op televisie kon horen wat de impact was. Dat het dus niet gaat over gezeur om wat scheuren in het huis. De langdurige diepe schade die is aangericht in de provincie en de impact daarvan op mensen, de psychologische stress en de kwaadheid over dingen, die is zichtbaar geworden - in ieder geval voor de mensen die het hebben willen volgen. Dat heeft een belangrijke maatschappelijke functie, nog los van de waarheidsvinding.'

Hebben de media daar voldoende aandacht aan besteed?

'Nou, dat is een van de dingen waarvan ik

dacht, ja, jongens...! Het ging bijvoorbeeld over een nota die kwijt was, een nota van Ben van Beurden van Shell aan Mark Rutte. Dat was in één keer groot nieuws. Die ochtend hadden we Ben van Beurden verhoord en met hem hebben we het uitgebreid gehad over vijf van de zeven punten uit dat memo. Het is natuurlijk een probleem dat Rutte dat memo niet heeft, maar je merkt dat heel veel journalisten in Den Haag alleen maar opletten wanneer de grote namen langskomen. Terwijl, als je als je wilt begrijpen wat de impact hiervan geweest is, dan heb je meer aan het verhaal van Susan Top, die jarenlang secretaris was van het Groninger Gasberaad, dan aan het verhaal van oud-minister Henk Kamp. Ik snap het ook wel, uiteindelijk zijn we hier ook politiek en komt er ook een rapport met politieke conclusies. Maar als ik de potjes met aandacht zelf had kunnen inzetten, had ik ze iets anders verdeeld over de mensen.'

› Waarom ben jij eigenlijk deze enquête gaan doen? Jij bent geen woordvoerder op dit thema.

'Nee, het verzoek vanuit de Kamer was vrij

'Z'n vrouw durfde niet meer in de boerderij te wonen'

‘Het wantrouwen van de Groningers is geen natuurverschijnsel’

expliciet: zorg ervoor dat je geen woordvoerders afvaardigt. Je wil voorkomen dat de commissie haar eigen leden moet gaan onderzoeken. Onze woordvoerder was Sandra Beckerman, zij is op zoek gegaan naar iemand die dat wilde doen. Toen is ze ook hier komen binnenlopen en ik dacht: als ik ooit een parlementaire enquête wil gaan doen, dan wil ik deze wel doen.’

› Waarom deze?

‘Al toen ik nog als medewerker voor Emile Roemer werkte, ben ik mee geweest naar de fakkeltochten in Groningen en dan praat je veel met mensen. Er zijn ook veel Groningers actief in de SP. En voor de verkiezingen van 2017 hebben we in Groningen een rondleiding gehad en gesprekken met gedupeerden gevoerd. Dus vanaf dat moment heeft het onderwerp echt indruk op me gemaakt. En ik dacht: als je dan toch één keer in je leven zoveel tijd gaat vrijmaken om in één onderwerp te steken, dan kan het maar beter iets zijn wat je ook gewoon belangrijk vindt en wat je na aan het hart staat.’

› Hoeveel tijd zit er dan eigenlijk in zo'n commissie?

‘Dat wisselt. De voorbereidende commissie gaat over de onderzoeksopdracht en wat je wilt gaan uitzoeken. Daar ben je misschien een dag in de week mee bezig. Maar de besloten voorgesprekken en de openbare verhoren, daar ben je echt fulltime mee bezig. Je hebt zelfs in de trein terug naar huis nog niet de tijd om je mail bij te werken, want dan heb je weer de mapjes mee om te lezen voor de dag daarna. Dus je mailbox wordt een chaos en je bent ook gewoon nul bij debatten. De dinsdag hielden ze zo veel mogelijk vrij, zodat je bij je fractieoverleg kon zijn. Dat je nog een beetje contact houdt met je eigen mensen, dat is ook wel belangrijk.’

› Heb je het gevoel dat je nu alle informatie boven tafel hebt? Vertellen mensen alles tijdens een verhoor of wordt er toch wel heel veel ‘vergeten’?

‘Ik heb niet het idee dat ze alles vertellen. Er zijn heel veel manieren om antwoord te

geven op een vraag. Politici met name lijken daar een soort zesde zintuig voor te hebben. Als jij mij vraagt: hoe gaat het? Dan kan ik zeggen: ‘goed’, maar ik kan ook twee uur aan het woord zijn. Je probeert daarom te zorgen dat je vragen redelijk gesloten zijn, maar soms wil je ook wat inkleuring van hoe het was en niet alleen een feitelijk ja of nee. Dan krijg je natuurlijk wel de versie die diegene interessant vindt. Maar we hebben verschillende mensen verhoord over dezelfde bijeenkomsten, dezelfde debatten, dezelfde overleggen, dezelfde gelegenheden, en dan vraag je je aan het eind wel eens af: hoe kan het dat dit over hetzelfde gaat als waar die ander het over had?’

› Heb je dan toch al zoveel informatie dat je het antwoord eigenlijk al weet, zoals bij dat memo van Van Beurden aan Rutte?

‘Nou, voordat we deze verhoren deden, hebben we met iedereen al een besloten voorgesprek gehad. Dat zijn niet precies dezelfde gesprekken, want die gesprekken zijn vertrouwelijk en wij mogen daar niet uit citeren. Maar van een deel van de dingen die je in het besloten voorgesprek hebt gehoord, denk je: hé, da's interessant. Als wij iets in het rapport willen krijgen, moet diegene in het openbaar herhalen wat die in een besloten voorgesprek gezegd heeft. Anders kun je er ook geen gebruik van maken in andere gesprekken. Soms krijg je een heel gek soort van verhoren, omdat mensen de neiging hebben om te antwoorden met: ‘Dat heb ik toch al verteld?’ Ja, dat klopt. Maar nu ook graag zo dat de rest van Nederland mee kan kijken.

Je bent zelf op je eigen terrein natuurlijk ook een puzzel aan het leggen. En ik denk wel dat ik een dieper inzicht heb gekregen in de verhouding tussen de overheid en de bedrijven en hoe die samen optrokken, of juist hoe ze tegenover elkaar stonden. Dat mag ik tenminste hopen.’

› Wat hoor je terug uit het land?

‘Dat verschilt heel erg. De meeste reacties die ik krijg zijn zo van: ‘Fijn dat het gebeurt, dank je wel dat jullie het doen, maar ik

heb al zo vaak gehoord dat beter wordt...’ Dat is ook terecht. Het wantrouwen van de Groningers is geen natuurverschijnsel. Ze zijn alle mooie woorden meer dan zat, want die hebben ze al honderd keer gehoord. Dus de enige manier om iets te doen aan dat vertrouwen is om meerjarig, structureel te laten zien dat je de problemen voor mensen oplost. Dat is het begin en het einde. Ik ben blij met alles wat ik bij kan dragen. Maar zo'n rapport is ook geen toverstokje.’

› Is het lastig dat je jouw eigen conclusies nog niet naar buiten mag brengen?

‘Ja, dat is ingewikkeld. Dat merkte ik ook aan de mailtjes die ik tijdens de verhoren kreeg. Veel mailtjes waren heel vriendelijk, maar áls ik kritische mailtjes kreeg in de loop van de tijd, dan was het negen van de tien keer van: ‘Je doet het niet hard genoeg. Trek die persoon van de NAM over de tafel!’ Of: ‘Die topman van Shell, die pak je dan zó aan?!’ Dat snap ik ook wel. Maar het middel van parlementaire enquête zoals wij dat hebben is gewoon heel anders dan bijvoorbeeld bij die Amerikaanse

foto Joshua Versijde

Afgelopen januari kwamen 10.000 mensen bij elkaar voor een massale fakkeltocht om respect en oplossingen op te eisen voor de Groningers.

congress hearings. Daar heb je hele opgepompte betogen, da's een beetje zoals interrupties hier. Het gaat bijna meer om de vraag die je stelt dan om het antwoord wat er komt. En dat is dit expliciet niet. De verhoren zijn voor ons om informatie te halen en ook voor mensen om verantwoording af te leggen. Maar wij trekken onze conclusies en die delen we in dat rapport. Ik zit daar namens de Tweede Kamer. Natuurlijk, ik ben altijd SP'er, dat kan je niet uitzetten. Maar in principe is het een opdracht namens de Kamer.'

› **Gaat dit rapport helpen om de problemen op te lossen?**

'In de officiële opdrachtverlening van de Kamer werd ons gevraagd om een bijdrage te leveren aan het herstel van vertrouwen. Dat kunnen wij niet doen. De analyse dat dit niet heeft gewerkt, is eigenlijk al getrokken, en er is geen stapel papier in de wereld zo belangrijk dat je het geschonden vertrouwen tussen Groningen en Den Haag ermee gaat herstellen. Dat besef is iets waar we als commissie met z'n allen doorheen gegaan zijn.

En commissievoorzitter Tom van der Lee van GroenLinks heeft gezegd: 'De enige bijdrage die wij kunnen leveren is dat rapport.'

En ik weet nog niet wat er allemaal in komt. We hebben zo veel verschillende onderwerpen onderzocht. Dus je kunt aanbevelingen doen over betere schade en versterking, over compensatie, over het toekomstperspectief van Groningen, over de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven in het algemeen, over wat te doen met de ondergrond. Het is nog even afwachten wat daaruit komt. Ik hoop dat het vooral op langere termijn ook een bijdrage levert aan het verbeteren van de positie van Groningen. En dan is het aan de rest van de Kamer en aan het kabinet om door middel van hun reactie *iets* te doen om dat vertrouwen te herstellen.'

› **Wat zou er nu echt moeten gebeuren, volgens jou?**

'Als SP'er vind ik natuurlijk: je wilt vooral zeggenschap en daarin is de overheid een middel. In heel veel gevallen waar het fout is gegaan,

is de kern is dat de overheid niet het instrument in handen van mensen was, maar dat de overheid juist in de handen was van het grote geld, om de mensen op afstand te houden. En dat is echt niet alleen in Groningen, dat is juist veel, veel breder. Dus dat is de vraag: van wie is de overheid? Ik geloof nog steeds in een sterke overheid, maar ik geloof dat dat een fundamenteel andere overheid moet zijn dan deze. Deze overheid kan heel foute dingen doen als je haar heel sterk maakt, en dat is natuurlijk een boodschap die VVD'ers graag horen, want dan kan je haar lekker klein houden. Daar hoeft je niet in mee te gaan, maar het betekent wel dat je met gezond wantrouwen naar de overheid mag kijken. *Moet kijken.*' •

tekst Anne-Marie Mineur

‘DE OUDERENZORG WORDT ECHT EEN RAMP’

Eind oktober debatteerde de Tweede Kamer over de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Een belangrijk punt op de agenda is de anderhalf miljard euro die de regering op termijn wil bezuinigen op de zorg. SP-Kamerlid Maarten Hijink maakt zich daar grote zorgen over: ‘Minister Helder zegt wel: voor de mensen die het écht nodig hebben, moet er een plekje blijven. Maar het aantal verpleeghuisplekken wil ze niet uitbreiden.’

› Hoe ziet minister Helder die bezuiniging van 1,5 miljard voor zich?

‘Wat deze coalitie voorstelt, is het scheiden van wonen en zorg. Als jij oud wordt en gebreken begint te vertonen, regelt de overheid de zorg en jij moet zelf maar zien waar je gaat wonen. De overheid investeert dus niet meer in gebouwen. Het liefst heeft dit kabinet dat je zo lang mogelijk thuis blijft wonen en dat je dan zelf regelt wat je nodig hebt, liefst met behulp van burens, mantelzorg en technologie. Zelf, thuis en digitaal, dat zijn de steekwoorden waar minister Helder mee schermt.’

› Maar veel mensen willen toch ook het liefste thuis blijven wonen?

‘Natuurlijk, maar bij veel oudere mensen komt er een moment waarop je kwalen krijgt, zeker als je alleen bent, bijvoorbeeld als je partner overleden is. Je bent niet ziek, je bent ook niet aan het dementeren, maar je begint te kwakkelan. Vaak begint de ellende met een val. Als niemand je vindt, kan je uren op de grond liggen en tot op het bot verkleumd raken. Mensen verliezen dan het vertrouwen in hun eigen lijf, ze gaan zich afvragen: wat kan ik eigenlijk nog wel en wat kan ik niet? Dan wordt het spannender om alleen te slapen, want wat als je nou ’s nachts eens

valt? Dan moet er een noodknop komen.

En veel mensen hebben dan nog kinderen die regelmatig langskomen, maar je netwerk wordt steeds kleiner. Het isolement dreigt.

Ergens in dat proces denk ik dat veel mensen er graag voor kiezen om tijds kleiner te gaan wonen, liefst ook gelijkvloers, en ook om zorg dichtbij te hebben, en gezelschap, gezelligheid. Vroeger hadden we bejaardenhuizen, die waren natuurlijk niet perfect. Grote gebouwen, lange gangen, die leuningan langs de muur, dat is niet iets waar mensen naar terugverlangen. Maar onder het kabinet Rutte-Asscher hebben ze de verzorgingshuizen helemaal gesloten en gezegd: er komt niemand meer in met een lichte zorgbehoefte. Het komt er nu in feite op neer: zolang je nog op een knop kan drukken, kun je thuis wonen.

Maar als jij nu oud bent en je woont tegen je zin in een veel te groot huis, en je kunt dat huis vervolgens doorgeven aan een gezin dat daar al heel lang om staat te springen, dan denk ik dat dat voor beiden heel gunstig is. Dan is de oudere beter af in een verzorgingshuis en kan dat grote huis gebruikt worden door een gezin dat dat nu niet heeft.’

› Is er ook een alternatief te bedenken?

‘Als SP pleiten we al heel lang voor zorgbuurthuizen. In Oss is de buurt razend enthousiast over ons plan, daar wordt nu een oude school omgebouwd. Mensen kunnen dan in hun eigen buurt blijven wonen, ze hebben een eigen woning, maar er is ook zorg en een gezamenlijke ruimte waar je samen kunt eten. Zo’n zorgbuurthuis heeft ook een buurtfunctie, ook mensen die er niet wonen kunnen mee-eten, een potje biljarten of kaarten. En wij zijn niet de enigen met dit plan. Samen met Agnes Kant ben ik - en dat is al meer dan tien jaar geleden - op bezoek geweest bij de Wiekslag in Soest. De directeur, Ad Witlox, vertelde dat ze bewust kozen voor groepen van zes bewoners. Waarom? Omdat er zes gehaktballen in een pan passen. Dat is dus de menselijke maat. Zo blijft het huiselijk in plaats van grootschalig.’

› En minister Helder ontnemt mensen de keuze om wel of niet in een verzorgingshuis te wonen?

‘Nou ja, als je geld hebt, kun je alles regelen. Waar ik bang voor ben is dat er straks naast een gebrek aan verzorgingshuizen ook een enorm tekort is aan verpleeghuizen,

dus echt voor de dementerende ouderen. Tegelijkertijd verwacht ik dat er voor de rijken opties te over zijn. Een kleine groep denkt, nou ja, ik heb nog een paar ton liggen en ik leef toch niet langer dan drie jaar, dus hoppetee. Maar dat is maar een kleine groep. Je krijgt een enorme tweedeling met aan de ene kant de mensen die in eenzaamheid zitten te verpieteren. Aan de andere kant zitten de mensen met veel geld die het allemaal privaat wel gaan organiseren.

En met die nieuwe aanpak van de minister zet je de deur wijd open voor de commerciële ontwikkelaars die druk bezig zijn om kastelen op te kopen, kloosters en andere historische panden te verbouwen – schitterende dingen waar je wel 2000 tot 2500 euro per maand voor moet betalen. Die ontwikkelaars verdienen én geld op het vastgoed én op de zorg. Want wat zij neerzetten zijn eigenlijk private verpleeghuizen en de zorg die daar wordt verleend is verpleeghuiszorg aan huis. Daar hoeven ze geen verpleeghuisarts voor in dienst te nemen, dat valt gewoon onder de reguliere huisarts. Dus die zorg is extramuraal en op extramuraal zorg mag je winst uitkeren. NRC had het over een rendement van 15 procent. En dat komt huisartsen nogal koud op het dak vallen. Zij moeten plotseling voor meer dan twintig hoogbejaarde mensen de medische zorg erbij gaan doen. De zorg van alledag, dat wordt gedaan op de locatie zelf. Maar medische klachten, en ook euthanasie, daar moet de huisarts toch weer voor komen.'

› **Moet je dat een gat in de wet noemen?**

'Nou, nee. Het is slim gebruik maken van het stelsel, het is een oplossing die bewust door het kabinet wordt aangemoedigd. Dat is dat hele idee van het scheiden van wonen en zorg. De kosten worden gedragen door de samenleving, door een systeem dat toch al overbelast is, en de winsten vloeien weg naar handige investeerders.

Wat minister Helder eigenlijk zegt is: dat wat met de verzorgingshuizen is gebeurd, gaan we nu weer doen met de verpleeghuizen. Voor die mensen die het echt nodig hebben moet er een plekje blijven, zegt ze. Alleen zet ze de stop op uitbreiding van het aantal verpleeghuisplekken. Maar de wachtlijsten die er al zijn die worden alsnog heel veel langer. We hebben wel eens laten uitzoeken door het Centraal Planbureau (CPB), wat er zou gebeuren als je de verpleeghuizen en de verzorgingshuizen zou openen voor de groep die eerder ook toegang had. Het CPB kwam erop uit dat er dan rond de zeventigduizend mensen weer in een instelling wil wonen. Dat

maakt de minister onmogelijk. Ja, de markt gaat dat oplossen, zegt ze. Dus projectontwikkelaars en corporaties moeten complexen gaan neerzetten. En ouderen moeten dan maar de slimmigheid hebben om daar op tijd te gaan wonen en om zelf hun zorg te organiseren. Dit wordt echt een ramp, ik ben echt bang dat dat een ramp wordt.'

› **Hoeveel draagvlak is hiervoor in de Kamer?**

'Nou, juist omdat die bezuiniging op de verpleeghuizen ook zo pijnlijk is, verwacht ik dat dit ook bij andere partijen wel echt een graat in de keel gaat worden, in elk geval bij het CDA, bij de ChristenUnie en ook bij D66. GroenLinks heeft spijt als haren op hun hoofd dat ze ooit verzorgingshuizen hebben afgeschaft. Van de PvdA weet ik het nooit zo heel goed. Zij zijn onder Rutte II natuurlijk grotendeels verantwoordelijk geweest voor een enorme kaalslag in de zorg. De problemen in de verpleeghuizen zijn zo groot en dan heb je een minister die zegt: je kunt dat met technologie wel gaan oplossen. Maar iedereen die in de sector werkt, en iedereen die daar niet werkt, zegt: dat kan niet.'

› **En dan had minister Helder ook nog een bezuiniging gevonden van 400 miljoen euro in de personeelsnorm. Hoe zit dat precies?**

'Ja, dat was een handig trucje. Op dit moment is de norm dat er op drukke momenten twee medewerkers moeten staan op een groep van acht mensen. Maar de tekorten in de ouderenzorg zijn enorm, dus dat lukt vaak niet. In plaats van het personeel beter te betalen, de torenhoge werkdruk te verlagen en de uitstroom te verlagen, vindt de minister dat die personeelsnorm er maar af moet. Je vindt toch geen mensen, dus dan kan je het budget ook wel wegbezuinigen, is de gedachte. Dat is die hele strijd waar Carin Gaemers, Hugo Borst en natuurlijk onze Renske Leijten zich zo voor hebben ingezet. Wat ik tegen de minister heb gezegd: je graaft nu je eigen graf, want je schroeft de werkdruk nog verder op voor die mensen die er nog wel werken. Die gaan ook weg, want waarom zou je daar tegen je geweten in nog blijven werken als je stelselmatig, dag in dag uit, het gevoel hebt van: hiervoor ben ik niet in de ouderenzorg gaan werken, om met een soort lopendebandwerk mensen eten te geven en naar bed te brengen?'

Het rare is, die personeelsnorm, daar gaat de minister helemaal niet over. Daar gaat het Zorginstituut Nederland over en dat is een onafhankelijk instituut, dus die mogen dat bepalen in nauwe samenwerking met de mensen die er verstand van hebben, de

'Het zou heel raar zijn als de minister in haar eentje gaat bepalen wat goede zorg is'

zorgprofessionals. Het zou heel raar zijn als de minister in haar eentje gaat bepalen wat goede zorg is. Ik heb daarom een motie ingediend waarin ik de minister vraag om duidelijk te maken aan de betrokken partijen dat zij daar wettelijk helemaal geen rol in heeft. Ze heeft die motie afgeraden.'

› **Je had ook nog een wijzigingsvoorstel over de corona-toegangsbewijzen. Hoe zit dat?**

'Minister Kuipers had 160 miljoen euro gereserveerd voor corona-toegangsbewijzen. Waar wij veel liever 160 miljoen aan willen uitgeven, dat zijn de zorgmedewerkers die ziek geworden zijn in het begin van de pandemie, mensen die in de ambulances werkten, in de ziekenhuizen maar zeker ook in de verpleeghuizen. Tegenwoordig kun je je laten vaccineren en daardoor worden veel minder mensen ernstig ziek, maar deze mensen hebben echt in de frontlinie gestaan. Die moeten eigenlijk gecompenseerd worden, omdat de overheid de verantwoordelijkheid draagt, omdat ze in die beginmaanden ook gewoon de verkeerde adviezen heeft gegeven over de inzet van beschermingsmiddelen of omdat die er niet waren. En bij de meesten is het gelukkig goed afgelopen, maar een paar duizend mensen zijn echt ernstig ziek geworden. Die willen wij dus compenseren. Bij de laatste stemmingen voor het kerstreces brengen wij een amendement in stemming om 150 miljoen euro uit te keren aan die groep mensen.'

› **Stel nou dat jij minister zou worden in een goed links kabinet, wat zou dan het eerste zijn dat je zou veranderen?**

'Dan gaan we eerst de marktwerking uit de zorg halen. Dus dan gaan we het Nationaal ZorgFonds invoeren. En dat hoeft echt niet van vandaag op morgen, dat kun je prima in een paar jaar doen, stapsgewijs.'

En gaandeweg zou ik graag kijken of we daar misschien ook wel de ouderenzorg in kunnen onderbrengen. Nu is het zo dat je als oudere

met maar liefst drie wetten te maken hebt. Als je een beetje hulp nodig hebt, moet je naar de gemeente. Heb je meer hulp nodig, dan moet je naar de wijkverpleging. Moet je worden opgenomen, dan val je onder de Wet langdurige zorg. Dat zijn allemaal verschillende loketten. Ik heb het er laatst met de minister over gehad: waarom gaan we niet eens experimenteren met regionale zorg, dus populatiebekostiging. Wat voor zorg hebben deze ouderen nu allemaal, waar komt hun zorg vandaan? Hoeveel geld is dat? Gooi het allemaal nou eens op een grote hoop en ga dan gewoon op persoonsniveau kijken waarmee iemand het beste geholpen is. Dan kun je bijvoorbeeld ook de openbare ruimte zo inrichten dat mensen minder snel vallen, *valpreventie* noemen ze dat. Hartstikke nuttig, maar nu moet de gemeente alles betalen, terwijl het vooral de zorgverzekeraars geld bespaart. Het liefst zou ik dat soort dingen echt gaan organiseren. Maar ik denk dat het hoogst haalbare nu is dat je daarmee gaat experimenteren, dat je dat op verschillende plekken proefprojecten gaat doen.'

› **Ondertussen loopt er sinds de zomer een Meldpunt Verpleeghuiscare waar jullie verhalen van mensen verzamelen. Hoe loopt dat?**

'We hebben daar een paar duizend reacties op gekregen en die hebben we ook aangeboden aan minister Helder. Maar het meldpunt is nog steeds open en we maken er nog steeds gebruik van voor onze bijdragen in de Tweede Kamer. Die reacties vertellen precies wat er aan de hand is in de verpleeghuizen. Wie zijn verhaal kwijt wil, helpt ons daar nog steeds mee!'

tekst Anne-Marie Mineur
foto's Maurits Gemmink

Werkt u in de verpleeghuiscare of heeft u familie in een verpleeghuis wonen? Doe mee en deel uw ervaring bij ons Meldpunt Verpleeghuiscare: sp.nl/meldpuntverpleeghuizen

LINKSVOOR **‘DOBBER OP DE BOEI VAN LIEFDE!’**

Ze is geboren op 10 december, de internationale Dag van de Mensenrechten, leeft van een Wajong-uitkering en put inspiratie uit de strijd van Martin Luther King en de Amerikaanse burgerrechtenbeweging: Taar Zonnemaan uit Deventer.

Taar studeerde Italiaans aan de Universiteit van Amsterdam toen ze een ernstige schildklierziekte kreeg. ‘Ik had verzorging nodig en ging terug naar mijn moeder die verhuisd was naar Deventer. Ik kan helaas nog steeds niet zonder mantelzorg en zie mijn activiteiten voor de SP als bestuurslid, raadsopvolger, kadergroepcoördinator en scholingsleider wel als een soort re-integratietraject: kijken wat ik aan kan. Ik zet alles op alles om weer gezond te worden.’

› **Waar komt jouw bevlogenheid vandaan?**
‘Het socialistisch gedachtegoed zit al minstens vier generaties in de familie: mijn overgrootouders hebben elkaar bijvoorbeeld ontmoet bij de jongerenafdeling van de PvdA, toen die nog socialistisch was. En ik deel met boeddhistische familieleden ook de overtuiging dat elk leven op zich heilig is. Voor mij zijn Martin Luther King en de burgerrechtenbeweging in Amerika daarom een lichtend voorbeeld: ondanks het onuitstaanbare onrecht dat mensen aangedaan wordt, toch hoop blijven houden en je niet laten meesleuren in haat, maar dobberen op de boei van liefde, ook voor je tegenstander. Ik volg ook Bernice King op Twitter, de dochter

van Martin Luther King, die het in de aanloop naar de Amerikaanse verkiezingen van half november heel treffend zei: ‘Wanneer je niet stemt, riskeer jij de democratie.’

› **Weet je nog wanneer en hoe de SP op je weg kwam?**

‘Ik stemde altijd al SP. Terugkijkend waren het twee zaken die maakten dat ik actief werd. Ik zag dat andere partijen wel prátten over gelijkwaardigheid, maar dat alleen de SP ernaar handelt. En ik kreeg een steeds grotere afkeer van het neoliberale kapotmaakdenken en zat me voor de laptop op te winden bij de debatten in de Tweede Kamer. De neoliberalen hebben hun zin al gekregen, maar ze willen nog steeds meer, het houdt niet op. Verschrikkelijk.’

› **Wat zijn voor jou de leuke dingen in het leven waar je blij van wordt?**

‘Ik houd van dansen, ben dol op zwarte muziek: soul, gospel, funk, en ik schilder af en toe. En ik vind het heerlijk om in de natuur te wandelen met Bodhicitta, een schattige Tibetaanse lhasa apso, die ik ook helemaal verzorg, tot en met het knippen van de nagels.’ •

tekst Peter Verschuren
foto Karen Veldkamp

DE SP IN 1974

EEN SOCIALISME IN BEWEGING

‘Iedereen zal het er wel over eens zijn dat een kapotte auto niet wordt gerepareerd door lang en intensief aan de reparaties te denken.’ Dit staat in *Onze wereldbeschouwing*, het allereerste beginselprogramma van de SP. Uit het voorjaar van 1974, zo’n anderhalf jaar na de oprichting van de partij. Over het algemeen is het een abstracte tekst, maar met typische voorbeelden, die veel zeggen over de jonge SP. Waarin denken belangrijk was, maar het vooral zaak was om in actie te komen. Hoe de SP er toen uitzag was lang onbekend, omdat beelden ontbraken. Tot in de afdeling Amsterdam een ontdekking werd gedaan.

IN HET ARCHIEF in het afdelingspand in Amsterdam is een band gevonden met oud filmmateriaal. In kleur, maar zonder geluid: een bijeenkomst van de SP. Ik herkende enkele gezichten van bekende oudgedienden, maar wat zagen die mensen er jong uit! Hoe oud zou deze film wel niet zijn? De beelden van vrolijke mensen in een rokerig zaaltje werden afgewisseld met opnames van acties op straat en het verkopen van de *Tribune*. De omslag van het blad was duidelijk te zien. In het landelijke archief in Amersfoort zijn alle *Tribunes* verzameld en konden we zien van wanneer de beelden waren: het congres van februari 1974.

Het oudste bewegende beeld van de SP tot dan toe was een film over de havenstaking in Rotterdam in 1979. Dat was vooral een politiek beeld, bedoeld als propaganda voor de partij. Deze film was niet alleen een stuk ouder, maar ook anders: beelden van vroege SP’ers zoals ze in het dagelijkse leven waren. Samen lol maken op een SP-bijeenkomst en vrolijk actie voeren met de mensen in Nijmegen. Waar op zaterdag 2 en zondag 3 februari 1974 het beginselprogramma van de SP werd vastgesteld. Ook werd besloten dat de partij aan lokale verkiezingen ging meedoen: in mei behaalde de SP zetels in Nijmegen en in Oss.

‘Het meest opvallend aan de verklaring is dat zij gesteld is in eenvoudige, begrijpelijke taal.’ Dat staat in het verslag dat de geheime dienst BVD maakte van dit congres – die had bij dit soort SP-bijeenkomsten altijd een mannetje in de zaal zitten. Als je de beelden bekijkt valt op hoeveel er wordt gelachen. Ook wordt er gezongen en zijn er optredens. Volgens de BVD was dit een Chileense groep, die in de woorden van de dienst ‘het congres met revolutionaire liederen enigszins opfleurde’. Leden van de afdeling Wageningen hadden een lied gemaakt waarin de multinationals flink op de korrel werden genomen.

De SP besloot op tien plaatsen mee te doen aan de lokale verkiezingen, in gemeenten waar de partij actief was met acties en waar de mogelijkheid bestond om een zetel te behalen: Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Heerlen, Nijmegen, Oss, Utrecht, Vlaardingen en Wageningen. De SP stelde zich tot doel met de fracties in de gemeenteraden ‘een verlengstuk te vormen voor de buitenparlementaire organisaties’ van de partij, zei de *Tribune*: in bedrijven (Arbeidersmacht), voor het milieu (MAN) en wonen (Bond van Huurders en Woningzoekenden). In Nijmegen behaalde de SP twee raadszetels en in Oss drie.

‘Aangezien de werkelijkheid aan een eeuwige verandering en ontwikkeling onderhevig is, moet ook de afspiegeling daarvan in ons denken voortdurend veranderen en ontwikkelen. In deze zin is alle kennis beperkt en relatief’, zo valt te lezen in *Onze wereldbeschouwing* uit 1974. De SP’ers van toen vonden dat ons denken niet mocht stilstaan en zich moest ontwikkelen. Op basis van de veranderingen in de wereld en de ervaringen die SP’ers opdeden in de praktische politiek. Dat gold voor toen en dat geldt ook nu: reden waarom we opnieuw nadenken over onze beginselen en werken aan vernieuwing van *Heel de mens*. •

tekst Ronald van Raak
foto archief SP

Een samenvatting van de film over het Congres van februari 1974 is hier te vinden: sp.nl/congres1974

Congres van 1974 in Nijmegen. Een protestlied van de afdeling Wageningen. Links Daan Monjé en Koos van Zomeren.

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

Sociaal notariaat broodnodig

In de Tribune van november las ik over het voorstel van Michiel van Nispen voor een sociaal notariaat. Wat ben ik blij met dit initiatief. ik hoop dat het er echt komt. Een sociaal notariaat is broodnodig!

Mensen als ik die altijd op een klein bestaansminimum hebben geleefd snappen veelal niks van deze wereld. Echter de gevolgen kunnen beschamend zijn. Voor je het weet kom je in een woud van onwetendheid en contracten die in werkelijkheid ontoelaatbaar en strafbaar zijn. Dat is mijn geval zo geweest. ik hoop dat er in de toekomst ook notarissen zijn die zich niet alleen door het grote geld laten verleiden maar ook een sociaal gezicht hebben voor mensen als ik. Dat, als er sprake is van een testament of het verkopen van een woning of samenwonen, diegene met een bestaansminimum meer bescherming krijgen. Ik weet waarom ik lid blijf en ben van de SP.

Veel succes toegewenst Michiel van Nispen met dit initiatief !!

Met de hartelijke en vriendelijke groeten
Ellen den Drijver

Tribune december 2022

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort.
U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

DUOGRAM

Opdracht

De SP 'Duogram' Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Reuring in de ruimte (Rr) en (II) Ruimtefeiten (Rf).

In de Rr vindt u de helft van de oplossing. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van deze puzzel vindt in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het Rf. De 7 vragen van het Rf leveren de overige letters van de totaaloplossing. Alle vragen hebben betrekking op ruimtevaart en astronomie. De gehele oplossing is het woord van veertien letters op de horizontale balk van het diagram Ruimtefeiten. Wij wensen u een fijne tijd en veel puzzelplezier!

Omschrijvingen Reuring in de ruimte

Horizontaal

- 5) Naam voor de politieke en psychologische schok in de V.S. nadat de Sovjet-Unie als eerste een ruimtesatelliet had gelanceerd. [14]
- 7) Oermoeder uit Griekse mythologie ontstond uit Chaos. [4]
- 9) Deel v.e. vuurtje. De zonnevariant klasse X kan uitval van radioverbindingen en energiecentrales tot gevolg hebben. [4]
- 10) Oorlog is niet nieuw onder de zon. Openbaring 12: 7-12: wie gooide de draak uit de hemel naar de aarde? [7]
- 12) ...11. CIA codenaam voor fotoverkenningssatelliet (1976) die digitale transmissie gebruikte i.p.v. het uitwerpen van filmcassettes. [10; Nederlands]
- 13) Het spectrum van elektromagnetische straling dat het menselijk oog kan waarnemen. [5]

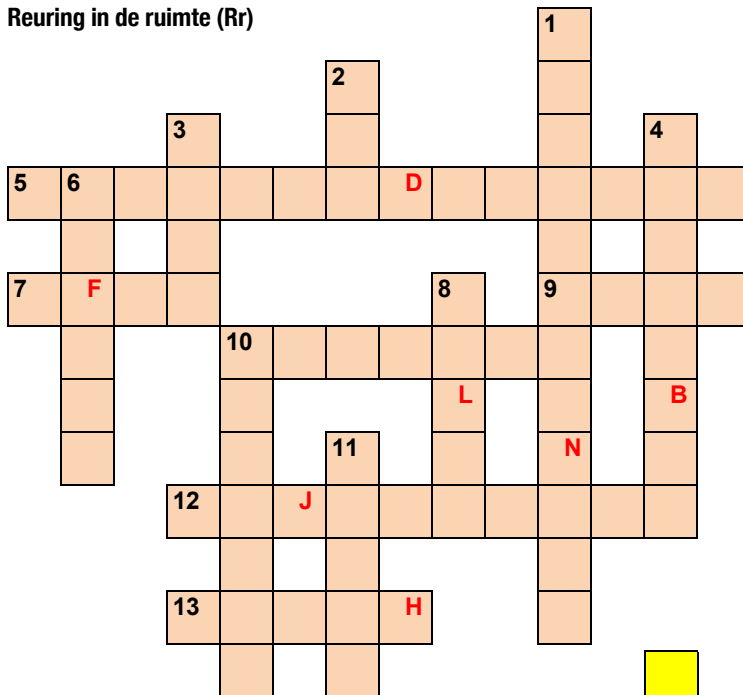
Verticaal

- 1) Vele dieren gingen na hen. Dezen bereikten, in een V2-variant, in 1946 al de ruimte. [12]
- 2) V.S.-plannen voor een defensiesysteem tegen (nucleaire) lange-afstandsraketten werd gepopulariseerd tot 'Star Wars'. Wat is de echte naam? [3, afk.]
- 3) (groep) Satellieten konden nucleaire explosies op aarde waarnemen, ter controle van het Partial Test Ban Treaty (1963, V.S.). [4]
- 4) Het heelal heeft een draderige verdeling van melkwegstelsels. Hoe noemen we zo'n 'draad'? [8]
- 6) Populair wapen in 'Star Trek'. In het nu een wapen om met microgolven drones uit te lucht te halen. [6]
- 8) Hier draait het allemaal om, in de ruimte, of niet? [5]
- 10) Eerste misdaad in de ruimte? Nee, toch niet. Zij werd valselijk beschuldigd, en vrijgesproken. [7]
- 11) Hier leeft u op: 21% zuurstofgas, 1% argon, 78% stikstofgas. [5]

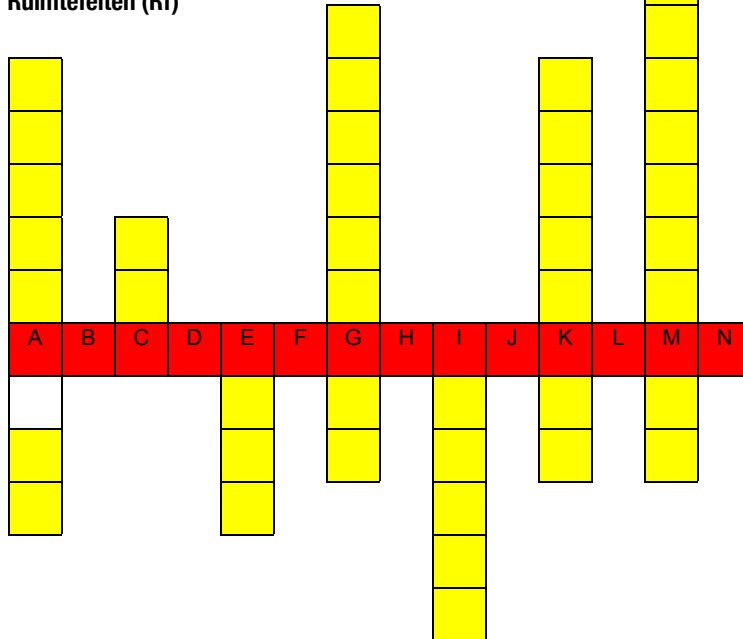
II Omschrijvingen Ruimtefeiten

- A Missie bracht Neil Armstrong, Buzz Aldrin en Michael Collins naar de maan.
- C Chris Austin Hadfield speelde gitaar en zong een aangepaste versie van David Bowie's 'Space Oddity' tijdens zijn verblijf in ISS. Maar hij bezocht al eerder een ruimtestation. Welk?
- E Via o.a. X-15, Skylab en de Space Shuttle naar 'Lunar Gateway' (Poort naar de Maan). Welke organisatie doet dat allemaal?
- G Richard Branson (Virgin Galactic) vs. Jeff Bezos (Blue Origin) en 'Wanneer ben je een astronaut?'. 80 km of 100km? 100km wordt ook wel aangeduid als de ...
- I Ok kids: 'Rijmt met 'bubbel!' (En je kunt er veel mee zien.)
- K Als het op aarde zo rommelt...dan maar een Hemels Paleis?
- M En als deze

Reuring in de ruimte (Rr)

Ruimtefeiten (Rf)

Henry en Lucas, © FLW 2022

OPLOSSINGEN NOVEMBER

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3) Doopfeest 7) De gevestigde orde 11) Met de schok vrijkomen 12) Schatkaarten
 - 14) Neon 15) Meetlat 16) Ontdooid.
- #### Verticaal
- 1) Doodzwijgen 2) Gegeven
 - 4) Propvol 5) Astronauten 6) Gipsverband 8) Gerecht 9) Vluchtweg 10) Lek 13) Neppil.

SYNOLINKS

- Combinaties:** 1) H > Lach 2) Ma > Moeder 3) Ego > Ik 4) Park > Hof
 5) Asiel > Wykplaats 6) Koorts > Manie 7) Aanvang > Geboorte
 8) Ongeveer > à 9) Aanwrijven > Toerekenen 10) Overdrijven > Kleuren
 Oplossingswoord: **ORGELKLANK**

De winnaar van de novemberpuzzel 2022 is Tammo Hak uit Woldendorp.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 december naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

BLACK FRIDAY IS ZWARTE DAG VOOR WERKERS

Schoenen moeten weer gevuld worden, pakjes onder de kerstboom. En om de consument daarin tegemoet te komen waaien Amerikaanse tradities over zoals koopjesdag Black Friday. Dat betekent flinke werkdruk voor bijvoorbeeld postbezorgers en werkers in de winkelstraten. Groepen die sowieso al onder druk stonden en hard werken voor weinig geld.

Weerstand is er ook. In vier van de zeven winkels van De Bijenkorf werd op 25 november gestaakt, precies in de periode dat de keten grootse plannen had. In de dagen daarvoor en daarna kwam de winkel met kortingen op veel producten. 'Maar De Bijenkorf moet beseffen dat zonder personeel helemaal niks wordt verkocht', zegt FNV-bestuurder Linda Vermeulen. •

foto Frank de Roo via ANP©